

《托拉奧爾》· 帕拉沙 MIKEITZ · 瑪瑪爾 14

ביאור על פסוק כי אתה נרי הנה בארוממך...

對「因為你是我的燈」一節的解釋

光可以由下而上地提升，如在安息日（**שבת**，Shabbos）；也可以由上而下地引下，如在光明節（**חנוכה**，Chanukah）。最深邃的光，根源於冠冕（**כתר**，Keser）之內隱藏的智慧，能直接抵達最低微之處，藉著實體的誡命（**מצוות**，mitzvos）、慈善施與（**צדקה**，tzedakah），以及光明節純淨的油而實現，不必經過漫長的層層下延鏈條。

為尊崇...而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/mikeitz/14/

核心要旨

光可以由下而上地提升，如在安息日（שבת，Shabbos）；也可以由上而下地引下，如在光明節（חנוכה，Chanukah）。最深邃的光，根源於冠冕（כתר，Keser）之內隱藏的智慧，能直接抵達最低微之處，藉著實體的誡命（מצוות，mitzvos）、慈善施與（צדקה，tzedakah），以及光明節純淨的油而實現，不必經過漫長的層層下延鏈條。

每節依序列出希伯來文、譯文，以及金色分隔線下的簡短解說。希伯來文中的小號數字是文末註記的標號。

瑪瑪爾概要

這篇 maamar 透過兩種方式解釋「你是我的燈，היי (Havayah)，而 ה' 照亮我的黑暗」中的「我要尊崇你」：一是將 ה' 的崇高引下至王權（מלכות，Malchus），二是將王權提升至其根源。這兩者分別是安息日的提升與光明節的引下。提升是精煉，也就是把「有」轉化為「無」；尤其當動物性靈魂（נפש הבהמית，nefesh habehamis）被降伏時，內心便會發出呼喊。它根源於混沌（תהו，Tohu）這個崇高卻失衡的世界。可是，這種向上的奔騰與回返（רצוא ושוב，ratzo v' shov），如同燈芯，很快便會燃盡，若沒有油便無以為繼。油就是智慧（חכמה，Chochmah）；其最高層面根源於冠冕之內隱藏的智慧——隱藏腦識（מוחא סתימאה，Mocha Stima' ah）——並直接進入實體的妥拉（תורה，Torah）與誡命。因此，光明節只有那瓶由大祭司封存的油才能發光，因為它的根源正是這隱藏的智慧。經文中的兩個聖名分別是小面相（情感屬性）（ז"א / זעיר אנפין，Z' eir Anpin）與長面相（אריך אנפין，Arich Anpin）：前者照亮了崇高的早期世代，後者則在彌賽亞（משיח，Moshiach）來臨前照亮黑暗，並藉著 צדקה 引下。這篇 maamar 最後以火焰的兩種顏色，說明 ה' 內的兩種愛與兩種敬畏。

綱要

- 1 「我要尊崇你」的兩種含義** ¶1-3
ה' 的崇高被引下至王權——一切世界生命力的所在；王權也由下而上，被提升至無限者的王權。
- 2 安息日：藉著精煉而提升** ¶4-9
精煉把「有」轉化為「無」。動物性靈魂根源於混沌；在那裡，光淹沒了器皿。當它被降伏時，便能提升至最高處，並化為內心的呼喊。
- 3 內心的呼喊與燈芯** ¶10-11
既然一切世界都源自一線微光，內心便渴望向上提升，如同燈芯；但它必須回返，將光引下，如同光明節的油。
- 4 油：妥拉中的智慧** ¶12-15
油在每一層面都代表智慧。亞伯拉罕（אברהם，Avraham）在誡命尚未呈現實體形式之前便已遵行；根源於隱藏腦識的更高智慧，則直接進入西奈山所賜的實體妥拉。

5 封存的油瓶與雙重聖名

¶16-19

兩唯一一瓶由大祭司封存的純淨油，映照出隱藏腦識中的根源。經文中的兩個聖名是小面相與長面相：它們分別照亮早期世代，以及彌賽亞來臨前的時代。

6 慈善施與、油與兩種光

¶20-22

慈善施與如同播種在土地中的種子，承載著隱藏的無限力量。隱藏的油使火焰發光：燈芯發出藍光，油發出白光。

7 兩種愛，夾在兩種敬畏之間

¶23-24

兩種光就是 **ה'** 內的兩種愛，並由較高層的敬畏（自我消融）與較低層的敬畏（臣民對君王的畏懼）所框定；在「你要愛……」（**ואהבת**，V' ahavta）中也有所暗示，其中「光」出現了兩次。

關鍵概念

提升與引下 **העלאה והמשכה**

神聖事奉的兩個方向：將世界由下而上提升至其根源（安息日），以及將光由上而下引入世界（光明節）。

精煉（birurim） **בירורים**

把「有」轉化為「無」：提升較低的世界，就像草被牲畜吸收，使它不再獨立存在。

混沌與修整（Tikkun） **תהו ותיקון**

混沌是一個光過於強盛、器皿稀少的世界；每種屬性都絕對而獨立，器皿因而破碎。修整則有許多器皿，光也受到調和，因此各種屬性彼此包含。動物性靈魂源自混沌，具有 **ה'** 性質的靈魂（**נפש האלקית**，nefesh Elohis）則源自修整。

奔騰與回返 **רצוא ושוב**

奔騰與回返：內心渴望向上，如同燈芯；回返則將光引下至生命之中，如同油。

隱藏腦識 **מוחא סתימאה**

冠冕之內的隱藏智慧，即冠冕中的智慧；它是較高層敬畏、十三種鬚髮修飾，以及引入實體妥拉之光的根源。

鬚髮的十三種修飾 **י"ג תיקוני דיקנא**

至高慈憫的通道；這篇 maamar 將它們認定為十三種慈憫屬性，其開首是「**ה' ה' אל רחום ותנוח**」。

長面相與小面相 **אריך אנפין וזעיר אנפין**

ה' 的兩個層面：小面相使世界循序漸進地形成；長面相是恩典與慈憫的根源，在彌賽亞來臨前照亮黑暗。

較高層與較低層的敬畏 **יראה עילאה ויראה תתאה**

較高層的敬畏位於智慧之中，是人在 **ה'** 面前徹底自我消融；較低層的敬畏位於王權之中，是臣民害怕背叛君王。

「我要尊崇你」的兩種含義

1 ביאור על פסוק¹ כי אתה נרי² הנה בארוממך³ לשון נוכח יש ב' פירושים. הא' מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה]⁴ הרוממות שלמעלה יומשך למטה יחיד חי העולמים מלך שהוא לבדו יחיד ומיוחד⁵ וחי העולמים נמשך להיות במל' ריבו רבבות עלמין.

對經文「因為祢是我的燈」的解釋。現在，關於「我要尊崇祢」（ארוממך，aromimcha）這句採用第二人稱的話，有兩種解釋。第一種是由上而下：上方的崇高被引降至下方——「獨一者、諸世界的生命、君王」：唯有祢是單一而獨特的；而祢作為「諸世界的生命」，被引降而臨於王權（מלכות，Malchus）之中，[統御]萬萬個世界。

這段解釋（ביאור，biur）承接前一篇 maamar，論及經文「因為祢是我的燈，הוי (Havayah)，而הי照亮我的黑暗」，並以兩種方式解讀「我要尊崇祢，我的 ה'，君王」（詩篇 145:1）。由於「我要尊崇祢」是直接對 ה' 說話，它可以意指將祢的崇高引降至世界，也可以意指將某物提升至祂那裡。從第一種意義來看，祈禱文「獨一者、諸世界的生命、君王」這幾句，描述了那位全然獨自的唯一者如何也成為君王，作為無數世界的生命。

2 ובכהאריז"ל [ובכתבי האריז"ל] כ' [כתב]⁶ שע"י צמצום ומקום חלל⁷ כו' כי א"א להיות עולמות וברואים כלל מבחי' א"ס בעצמו וכל המשכות עליונות נמשכו במל' כנודע כי י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] נמשכו למטה במל' לפי שרגליה יורדות⁸ כו'.

阿里札爾（האריז"ל）的著作中寫道，藉著收縮（צמצום，tzimtzum）以及空出的空間等等——因為世界與受造物根本不可能直接來自無限者（אין סוף，Ein Sof）自身。一切上方的流注都下達至王權（מלכות，Malchus）；眾所周知，鬚鬚的十三項修整（תיקוני דיקנא，tikkunei dikna）也下達至王權，因為「她的雙足向下延伸」等等。

阿里札爾教導，創造需要收縮，也就是無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）的退隱；這留下了「空出的空間」，使有限的世界得以存在。世界不可能直接來自無限者自身。因此，一切由上而來的流注都經由 מלכות，也就是 ה' 的王權；它是十個屬性（ספירות，Sefiros）中的最後一個。甚至鬚鬚的十三項修整——最高的慈悲之流通道——也下達至 מלכות；這描繪出她的「雙足向下延伸」，進入較低的世界。

3 ולכן נק' המל' בשם עטרה בספרי המקובלים כי המלכות היא בחי' כ"ע [כתר עליון] שנמשך במל'. וגם ארוממך לרומם המל' מלך יחיד חי העולמים

因此，卡巴拉學者的著作稱王權（מלכות，Malchus）為冠冕（עטרה，Atarah），因為至高的冠冕（כתר，Keser）這一層面被引入 מלכות 之中。又，「我必尊崇你」[意即]提升 מלכות：「君王、唯一者、眾世界之生命。」

卡巴拉著作稱 מלכות 為 עטרה，即冠冕，因為至高的 כתר 這一最高層面本身被引入 מלכות 之中。「我必尊崇你」也有第二層意思：提升 מלכות，正如「君王、唯一者、眾世界之生命」這些話所示。

כְּנוּדַע כִּי מִלִּי דֹאצִי נַעֲשֶׂה עֵתִיק לְבִרְיָא' [לְבִרְיָא] בַּחֲנִי יַחֲיד כְּדֵי לִהְיוֹת חֵי הָעוֹלָמִי [הָעוֹלָמִים] וְצִרִיךְ לְרֹמֶם הַמִּלִּי בַּבַּחֲנִי יַחֲיד עַד מִלִּי דֹא"ס מַמְטָה לְמַעְלָה.

眾所周知，流溢界（**אצילות**，Atzilus）的**מלכות**成為創造界（**בריאה**，Beriah）的冠冕內在核心（**עתיק**，Atik），即「唯一者」這一層面，以成為「眾世界之生命」。因此，必須在「唯一者」這一層面提升**מלכות**，從下而上，直至無限者（**אין סוף**，Ein Sof）的**מלכות**。

眾所周知，流溢界的**מלכות**下降，成為創造界的**עתיק**，也就是**כתר**的內在核心；在那裡，它作為「唯一者」而運作，以賦予眾世界生命。提升**מלכות**，就是使它由下而上升高，直到達到無限者的**מלכות**，也就是無限本身之中的王權。

第 2 節 · 14-9

安息日：藉著精煉而提升

4 וּבִ' בַּחֲנִי אֱלוֹ הֵן שַׁבַּת וְחֲנוּכָה. ⁹ כִּי שַׁבַּת הָעֵלָאָה מַמְטָה לְמַעְלָה וְחֲנוּכָה הַמַּשְׁכָּה מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה.

而這兩個層面就是安息日（**שבת**，Shabbos）與光明節（**חנוכה**，Chanukah）：因為**שבת**是由下而上的提升，而**חנוכה**則是由上而下的引下。

「我要尊崇祢」的兩種含義，如今成了兩個聖日。**שבת**是由下而上的提升，而**חנוכה**則是把光由上而下引下。

וְהָעֵלָאָה זֶה הֵיא עֲנִיךְ הַבִּירֻרִים מִצְמִיחַ חֲצִיר לְבַהֲמָה ¹⁰ אֵלֶף טוֹרִיךְ ¹¹ כּו' שֶׁהֵם מַבַּחֲנִי אֵל שְׁדֵי בַּמִּלּוּאָו כּו'.

而這種提升就是精煉淨化（**בירורים**，birurim）之事：「祂使青草生長，供牲畜食用」；「千座山」，等等；這些都源自完整拼寫展開的神名 **אל שדי**（Kel Shaddai）這一層面，等等。

這種提升就是**בירורים**的工作：精煉世界的物質，並將其提升至神聖。本文暗指經文「祂使青草生長，供牲畜食用」，以及「千座山」上的牲畜，並把它們追溯至完整拼寫展開的神名 **אל שדי**：其展開拼寫的字母名稱（**אלף**，alef、lamed、shin、dalet、yud）合計為999；再把神名本身計為一，便合成一千（**אלף**，elef），也就是「千座山」中的「千」。

5 והיינו שנכלל בבהמה להיות אין כי ענין הבירורים הוא להיות מיש אין כי בהמשכה נעשה מאין יש

שם ב"ן [שם ב"ן] ס"ג [שם ס"ג] גס שהוא ישות והבירור הוא לאהפכא מיש לאין והיינו ע"י שם מ"ה [שם מ"ה] בחי' בטול.

也就是說，它被納入獸中，成為「無」（אין, ayin）。因為淨化就是把「有」（יש, yesh）轉成「無」；在引下之中，則是由「無」造出「有」——即粗重的 ב"ן (Ban) [與 ס"ג (Sag) 之名，也就是自我性（ישות, yeshus）——而淨化就是把[它]從「有」轉成「無」；這是藉由 מ"ה (Mah) 之名，也就是自我消融（בטול, bittul）的層面。

淨化是把「有」（יש）轉成「無」（אין）：草被獸吸收，不再獨立存在。創造的下降方向恰好相反，會產生粗重、自我主張的存在；本文將此與 ב"ן (Ban, 52，其數值等同「獸」一詞 [בהמה, behemah] 的數值) 及 ס"ג (Sag, 63) 兩個名號相連；它們是將 הוי (Havayah) 展開拼寫的兩種方式。這種轉化藉由 מ"ה (Mah, 45) 之名而成；這個字也有「什麼？」之意，代表自我消融（בטול）的立場。

6 ולמטה הנה בחי' זו היא בנפש הבהמית כד אתכפיא כו' שע"ז מגביה למעלה מאד

在下層，這一層面存在於動物性靈魂（נפש הבהמית, nefesh habehamis）中，當它受到克制時等等；藉此，它被提升到極高之處。

在人身上，這種上升發生於動物性靈魂受到克制（אתכפיא, iskafya）之時，也就是為了神聖而約束其各種驅力；藉此，它被提升得極高。

כי נה"ב [נפש הבהמית] שרשה מעולם התהו כמו כל המאכלים הגשמיים שירדו בשבה"כ [בשבירת הכלים] מעולם התהו. ולכן אמרו חמרא וריחנא פקחין.¹² ואמרו לא אכילנא בישרי' [בישראל] דתורא¹³ כו' שהם משרש עליון.¹⁴

因為動物性靈魂的根源在混沌界（תהו, Tohu），如同所有物質食物一樣；這些食物在器皿破碎時，從混沌界下落。因此，他們說：「酒與香氣使[人]聰明。」他們也說：「我尚未吃牛肉」等等。因為它們都源自高遠的根源。

動物性靈魂的根源在混沌界；這個世界先於秩序修復界（תיקון, Tikkun），而物質食物也在器皿破碎時從混沌界下落，當時那個世界的器皿破裂，其火花墜入較低的領域。因此，塔木德說酒與香氣能使人思緒敏銳，並記載一位賢者解釋先前的回答時說，他當時還沒有吃牛肉：這些物質之物承載著高遠的根源。《Tanya》（תניא）的《Iggeres HaKodesh》（אגרת הקודש）第20章引用了同一段話：智慧也由下而受到滋養，如同光從行動界（עשיה, Asiyah）的最底層升起；在那裡，無限者（אין סוף, Ein Sof）的力量顯露得最強。

וכן נה"ב [נפש הבהמית] שבאדם שרשה משם כי היא נלקחה משמרי האופנים והחיות שבמרכבה פני ארץ אריה¹⁵ ממנו נמשך חיות כל החיות.

同樣，人身上的動物性靈魂根源也在那裡，因為它取自戰車中天輪天使（אופנים，Ofanim）與活物（חיות，Chayos）的殘滓：獅子的面貌，所有野獸（חיות，chayos）的生命力（חיות，chayus）皆由此而來；

動物性靈魂本身取自天輪天使與活物的「殘滓」；它們是以西結所見神聖戰車中的天使。「活物」一詞既指這些「活著的生物」，也指野獸；野獸的生命力就是 chayus：所有野獸的生命力都來自獅子的面貌。

ומפני שור חיות הבהמות. ומפני נשר חיות העופות כו'. וכולם שרשם מעולם התהו שירדו בבריאה בשבה"כ [בשבירת הכלים].

牛的面貌帶來家畜的生命力；鷹的面貌帶來飛鳥的生命力等等。它們全都以混沌界為根源，[從那裡]在器皿破碎時下落到創造界（בריאה，Beriah）。

同樣，牛的面貌賦予家畜生命，鷹的面貌則賦予飛鳥生命。這些根源全都在混沌界；在器皿破碎時，它們下落到創造界。

7 והנה ענין עולם התהו הוא שלא היה התכללות מחמת רבוי אור ומיעוט כלים שהי' [שהיה] תגבורת האור

如今，混沌界（התהו，Tohu）的本質在於沒有彼此包含；這是因為光多而器皿少，以致光勢壓倒一切；

混沌界是光極其強盛、而器皿少得不足以承載它的世界。由於光凌駕於器皿之上，每一屬性都孤立自存，彼此毫無包含，也不與其他屬性融合。

כמו בלע בן בעור^{16,17} ושם עירו דנהבה דין הבה דין גמור¹⁸ בלי התכללות לפי שהוא דין חזק.

例如「比拉（בלע，Bela）是比珥（בעור，Beor）之子，他的城名為丁哈巴（דנהבה，Dinhavah）」：丁哈巴可讀作「下判決」（דין הבה，din havah），意即純一而完整的審判，毫無彼此包含，因為這是強烈的審判。

《妥拉》列出以色列尚未有王之前統治以東的諸王，起首是「比拉是比珥之子，他的城名為丁哈巴」；卡巴拉（קבלה，Kabbalah）將這些王解讀為混沌界的諸屬性。經文中的丁哈巴被解讀為 דין havah，即「下判決！」：這是純一、未經混合的審判，強烈到無法與慈愛融合。

8 וכן יובב¹⁹ חסד²⁰ כו' ולכן א"א להיות התכללות כו'. משא"כ שם מ"ה [שם מ"ה] בחי' בטול עולם התיקון רבוי כלים ומיעוט האור ונעשה חלישות האור.

同樣，約巴（**יובב**）也是慈愛（**חסד**，Chesed）……因此不可能彼此包含……然而，**מ"ה**（Mah）之名所代表的自我消融（**ביטול**，bittul）層面，亦即修正界（**עולם התיקון**，Tikkun），卻不同：器皿眾多而光少，於是光變得微弱。

約巴是以東的下一位君王，代表慈愛；慈愛也具有絕對性，毫無限制，以致不能與克制相融合。與**מ"ה**之名及自我消融相關的修正界則恰恰相反：器皿眾多而光較少，因此光減弱到足以被容納。

ולכן הגם שיש בו דין מ"מ אינו חזק כ"כ [כל כך] ויוכל להיות התכללות כו'.

因此，雖然其中有判斷，但並不那麼強烈，因而能夠彼此包含……

由於修正界的光受到調和，即使其中有判斷，也不會那麼嚴厲，情感屬性便能彼此包含。慈愛與判斷於是可以共同運作，而不會彼此排斥。

9 ונה"ב [ונפש הבהמית] שרשה מתהו משא"כ נה"א [נפש האלקית] היא מבחי' תקון. ולכן היא המבררת כו'. ונה"ב [ונפש הבהמית] כד אתכפיה היא הגבה למעלה כו'.

動物性靈魂（**נפש הבהמית**，nefesh habehamis）的根源在混沌界（**תהו**，Tohu），而具有**הי**性質的靈魂（**נפש האלקית**，nefesh Elohis）則源自修整層面（**תקון**，Tikkun）；因此，由它來提煉，等等。動物性靈魂在被制伏時，便被提升到極高之處，等等。

動物性靈魂源自混沌界，而具有**הי**性質的靈魂源自修整界；正因如此，具有**הי**性質的靈魂憑藉其平衡與自我消融（**ביטול**，bittul），負責提煉動物性靈魂。然而，動物性靈魂受制伏時，反而會升至極高之處，因為它在混沌界的根源極其高超。

וזהו צעק לבם²¹ דקאי על נה"ב [נפש הבהמית] שהיא בחי' לב וצעקה היא העלאה ממטלמ"ע [ממטה למעלה] במאד.

這就是「他們的心發出呼喊」的意思；這裡指的是動物性靈魂，它屬於心的層面；而呼喊，則是以極致的強度（**מאד**，meod）由下而上提升。

經文「他們的心發出呼喊」被解讀為是在談動物性靈魂，而本文將動物性靈魂認定為心。呼喊，是以極致的強度由下而上提升。

內心的呼喊與燈芯

10 וזו היא העלאה לבחי' המלי' ארוממך למעלה מעלה עד הכתר כי הכל נעשה ממותרי מוחין בחי' שערות

כו' כי לגבי א"ס ב"ה בעצמות אין לו שייכות וערך ויחוס עם בריאת העולמות.

這就是王權（מלכות，Malchus）層面的上升：「我要尊崇你」，升得愈來愈高，直至冠冕（כתר，Keser）。因為一切都是由心智（מוחין，mochin）的餘裕、即頭髮的層面等所造；因為就無限者（אין סוף，Ein Sof）——願祂受頌讚——而言，在[祂的]本質中，祂與創造諸世界毫無關聯、比例或關係，

這一呼喊所描述的，正是「我要尊崇你」所說的王權的上升，直至冠冕。諸世界之所以被造，僅僅是來自 ה' 的心智之「餘裕」，以頭髮作比；因為 ה' 自身的本質與創造全無關聯，也談不上比例。

אלא ע"י שערות מותרי מוחין הארה בעלמא שאינו נוגע לעצמותו כמו אם יחתוך השער לא יכאב כו' רק שמקבל יניקה דרך שיערה מצומצמת מאד ממותרי מוחין כו'.

但只透過頭髮，即心智餘裕所流出的一線微光；它並不觸及祂的本質——正如剪掉頭髮並不會疼痛，等等——只是[創造]從心智的餘裕中，經由一根極其收縮的頭髮而領受滋養，等等。

頭髮由剩餘之物長出，剪掉時也不會疼痛；它雖屬於那個人，卻不觸及其內在生命。因此，諸世界透過一根極其收縮的「頭髮」汲取生命力；那只是一線微光，不會影響 ה' 的本質。

11 וכאשר ישים האדם אל לבו שאין זה רק הארה בעלמא להיות ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע אי לזאת

תגדל הצעקה בלב כו'. וזהו בחי' רצוא ²² בחי' הפתילה.

當一個人把這一點放在心上，明白充滿一切世界之光（ממלא כל עלמין，memalei kol almin）與環繞一切世界之光（סובב כל עלמין，sovev kol almin）都不過是一線微光，因此，心中的呼喊便會愈發強烈，等等。這就是奔馳而出（רצוא，ratzo）的層面，也就是燈芯的層面。

當一個人沉思，明白充滿並環繞諸世界的一切 ה' 之光，都不過是祂的一線微光，心便會呼喊著要超越這一切而上升。這種渴望就是 רצוא，即朝向 ה' 「奔馳」；它相當於燈的燈芯。

אך אם רץ לבך שוב לאחד ^{23, 24} המשכה מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה] בחי' חנוכה כי הפתילה היא כבה מהר

וגם אינה מאירה כ"כ [כל כך] והיינו ע"י השמן.

但「若你的心奔馳，就當歸返（שוב，shov）於那唯一者」：這是由上而下的引降，是光明節（חנוכה，Chanukah）的層面。因為燈芯很快就會熄滅，所發的光也不甚明亮；這要靠油。

רצוא 必須與 שוב 相結合，即「若你的心奔馳，就當歸返於那唯一者」：把光從上往下引降，這正是光明節的主題。單有燈芯，火很快就會熄滅，發出的光也很微弱；正是油使火焰得以持續燃燒，並發出光亮。

油：妥拉中的智慧

12 וענין השמן הנה בכל הדברים יש שמן כו' כי יש חכמה דאצי' וחכמה דבריאה כו'

至於油的含義：一切事物中都有油，等等；因為有流溢界（אצילות，Atzilus）的智慧（חכמה，Chochmah），也有創造界（בריאה，Beriah）的 חכמה，等等，

油代表 חכמה；它存在於實在的每一個層次：有 אצילות 的 חכמה、בריאה 的 חכמה，並依此類推而下。

עד שנעשה חכמה דעשיה היא התורה שלפנינו המלובשת בגשמיות ויש תורה דבריאה שע"ז אמרו קיים אאע"ה [אברהם אבינו עליו השלום] את התורה עד שלא ניתנה^{25, 26} דהיינו קודם התלבשותה בעוה"ז הגשמי.

直到成為行動界（עשיה，Asiyah）的 חכמה，也就是我們眼前的妥拉（תורה，Torah），它包裹於物質之中。此外，也有 בריאה 的 תורה；關於此，他們曾說：「我們的先祖亞伯拉罕（אברהם），願平安歸於他，在 תורה 尚未頒賜之前便已遵守了它。」也就是說，在它尚未包裹於這個物質世界之前。

在最低的層次，עשיה 的 חכמה，也就是我們現有的 תורה，包裹於物質事物之中。更高層次的 תורה，即 בריאה 的 תורה，正是《Mishnah》（משנה）所說的：亞伯拉罕在 תורה 頒賜之前，已遵守了整部 תורה。他是在 תורה 尚未包裹於這個物質世界之前遵守它的。

13 ולכן קיים מצות תפלין הגם שלא נכתב עדיין קדש לי כל בכור²⁷ שלא היה יצ"מ [יציאת מצרים] כלל.

因此，他履行了經文匣（תפלין，tefillin）的誡命（מצות，mitzvot），儘管「將一切頭生的分別為聖歸我」當時尚未寫下，因為那時根本還沒有出埃及之事。

亞伯拉罕（אברהם，Avraham）遵守了經文匣的誡命，儘管其中的經文段落——以「將一切頭生的分別為聖歸我」為首——記述了尚未發生的出埃及。他在這項誡命更高的層面上遵守了它，當時它尚未呈現為物質形態。

וכן מילה קיים ג"כ קודם שמל א"ע [את עצמו] בגשמיות כי ענין מילה היא הסרת הערלה שלא יהיה יניקת החיצונים וקיים אאע"ה [אברהם אבינו עליו השלום] מצוה זו למעלה שהסיר יניקת החיצוני [החיצונים] אך שלא היתה מצוה זו מלובשת בגשמיות מעשה המילה ממש וזהו עד שלא ניתנה

割禮也是如此：他在尚未親自在肉身上行割禮之前，也已履行了它。因為割禮的含義是除去包皮，使外在力量無從得到滋養；我們的先祖亞伯拉罕，願他平安，在上層履行了這項誡命，也就是除去了外在力量所受的滋養；只是，這項誡命尚未包裹在物質形態中，也就是尚未體現於實際施行割禮的行為中。這就是「尚未頒賜之前」的意思。

他也在親自在肉身上行割禮之前，便已遵守了割禮。割禮意指除去包皮，使外在力量——那些與神聖相對立的力量——無從得到滋養；亞伯拉罕先在靈性層面完成了這件事，所欠缺的只有實際的肉身行為。這就是「尚未頒賜之前」的意思。

ועיקר המשכת השמן הוא להיות המשכת ח"ע [חכמה עילאה] כי יש ח"ע [חכמה עילאה] וח"ת [וחכמה תתאה].
חכמה תתאה שגלקחה מן המדות.

引下油的要旨，在於引下上層智慧（**חכמה**，Chochmah）；因為有上層的智慧與下層的**חכמה**。下層的**חכמה**，是從情感屬性（**מדות**，middos）中取來的。

所引下的油，首要而言是超越情感的上層**חכמה**；這與源自情感的下層**חכמה**不同。

14 וח"ע [וחכמה עילאה] למעלה מן המדות דו"ר [דחילו ורחימו] רו"ד [רחימו ודחילו] יראה תתאה מיחודא תתאה

במלי' משא"כ יראה עילאה בחכמה עלאה

而更高層的智慧（**חכמה**，Chochmah）在情感屬性（**מדות**，middos）之上。敬畏與愛、愛與敬畏（**דחילו ורחימו**，dechilu u' rechim u' rechim u' dechilu）：下層敬畏源自下層合一（**יחודא תתאה**，yichuda tata' ah），位於王權（**מלכות**，Malchus）之中；但高層敬畏則在更高的智慧中。

愛與敬畏有其先後次序：敬畏與愛、愛與敬畏。下層敬畏源自下層合一，也就是**ה'** 臨在世界之中、在**מלכות** 中的顯現；高層敬畏則在更高的**חכמה** 中。

ושרשה מו"ס [מוחא סתימאה]²⁸ שהיא מגבורה דעתיק שמשם נמשך השערות בבחי' י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא].

אבל מקורם ושרשם הוא במו"ס [במוחא סתימאה] ולא אבא דאצי'.

它的根源在隱密之腦（**מוחא סתימאה**，Mocha Stima' ah）；隱密之腦源自古老者（**עתיק**，Atik）的克制（**גבורה**，Gevurah），毛髮由此引出，形成鬚鬚的十三項修飾（**תיקוני דיקנא**，tikkunei dikna）。然而，它們的源頭與根本在於隱密之腦，而不在[於]父（**אבא**，Abba），即流溢界（**אצילות**，Atzilus）的**חכמה**。

高層敬畏根植於**מוחא סתימאה**，即「隱密之腦」；它源自**עתיק** 的**גבורה**，而**עתיק** 是冠冕（**כתר**，Keser）最內在的層面。毛髮——鬚鬚的十三項**תיקוני דיקנא**——由此延展；它們真正的源頭正是這隱密之腦，而非**אבא**，即流溢界中的**חכמה**。

15 והיינו בחי' חכמה שבכתר ע"פ קבלת מהרמ"ק [מהרבי משה קורדובירו]²⁹ **וע"פ קבלת האריז"ל** [האר"י זכרנו]

לברכה] היא הגבה למעלה במלי' דא"ס

這就是冠冕（**כתר**，Keser）中的智慧（**חכמה**，Chochmah）這一層面。依照拉比摩西·科爾多維羅（Ramak）的卡巴拉傳承；而依照阿里扎爾（**האריז"ל**）的卡巴拉傳承，它更高遠，位於無限者（**אין סוף**，Ein Sof）的王權（**מלכות**，Malchus）之中。

這個隱藏的源頭，正是拉比摩西·科爾多維羅（Ramak）所稱的冠冕中的智慧；依照阿里扎爾的說法，它還要更高，位於無限者本身的王權之中。在《Likkutei Torah》〈**לְקוּטֵי תוֹרָה**〉〈Shelach〉中，阿爾特雷貝（**אדמו"ר הזקן**）重提這段文字，並解釋說，這更高的智慧甚至高於阿里赫·安平（**אריך אנפין**，Arich Anpin，宏大面相）的頭顱（**גלגלתא**，gulgalta）——亦即其冠冕。

ומקור זה נמשך בתורה שלפנינו בגשמיות נתב"ס [נתנה בסיני] דייקא אשר אנכי מצוך הוא בהיום לעשותם³⁰ דייקא משא"כ למעלה היא דרך השתלשלות מעילה לעלול בכמה רבבות מדרגות.

而這個源頭，特別是被引入我們眼前、在物質層面上、於西奈山所賜的妥拉之中：「我所吩咐你的」特別是在「今日要實行它們」之中。相較之下，在上方，它是經由世界層層下延的鏈條（השתלשלות，hishtalshelus），從因到果，經過許許多多層級而下延。

同一個崇高源頭，被引入西奈山所賜、處於物質層面的妥拉之中（希伯來文縮寫 נתב"ס），正如經文所說：「我今日所吩咐你的，要實行它們」；「今日」一詞特別指在這個世界實踐 mitzvos。相較之下，在上方，光是循著因果關係，一步一步經過無數層級而下延。

וא"כ רחוקה היא מאד בחי' מל' מבחי' מו"ס [מוחא סתימאה] חכמה שבכתר. אבל בעשיה גשמיות נמשך שלא כדרך ההשתלשלות:

若是如此，王權這一層面便與隱藏之腦（מוחא סתימאה，Mocha Stima' ah），即冠冕中的智慧，距離極其遙遠。然而，這個源頭被引入物質的行動界（עשיה，Asiyah）時，並非循著層層下延的方式。

沿著層層下延的鏈條，王權與隱藏之腦——冠冕中的智慧——相距極其遙遠。然而，在物質的行動界中，透過妥拉的物質性 mitzvos，這個最高的源頭會直接被引入，不必經過層層下延的鏈條。

第 5 節 · 116-19

封存的油瓶與雙重聖名

16 וזהו ענין נס דחנוכה שטמאו היונים כל השמנים³¹ כי הם מבחי' חכמה דקליפה. כי בבל נקי רישא דדהבא³² ופרס ומדי ב' זרועות כו' ולא נשאר אלא פך א' בחותמו של כה"ג [כהן גדול].³³

這就是光明節（Chanukah）奇蹟的含義：希臘人玷污了所有的油，因為希臘人屬於外殼（קליפה，kelipah）的智慧（חכמה，Chochmah）層面。因為巴比倫被稱為「金頭」，而波斯和瑪代則是兩條手臂，等等。最後只剩下一個小瓶[油]，瓶上蓋有大祭司的印記。

光明節的奇蹟符合這個模式：希臘人代表外殼（קליפה）的智慧（חכמה），也就是與神聖相對立的力量之智慧；他們玷污了所有的油，而油代表神聖的智慧（חכמה）。在《但以理書》中，巴比倫是列國異象中的金頭，經文稱波斯和瑪代為手臂；只有一瓶油仍然純淨，並蓋有大祭司的印記。Kehot註釋所引述的這段教導的早期抄本（Maamarei Admur HaZaken 5568）說明，巴比倫當時是「頭」，也就是外殼（קליפה）的冠冕（כתר，Keser）。

חותם הוא יסוד³⁴ וכה"ג [וכהן גדול] הוא כהנא רבא רב חסד שהוא ב"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] דיקנא דכהנא רבא.

印記就是根基（יסוד，Yesod）；而大祭司就是「大祭司長」（כהנא רבא，Kahana Rabba），「慈愛豐盛」（רב חסד，rav chesed）位於大祭司鬚鬚的十三項修飾（תיקוני דיקנא，tikkunei dikna）之中。

印記代表根基（יסוד），這個屬性負責連結與傳遞。大祭司（kohen gadol）在《Zohar》中被稱為「大祭司長」（כהנא רבא，Kahana Rabba）；「大」（רבא，rabba）一詞呼應「慈愛豐盛」（רב חסד，rav chesed）。他的鬚鬚有十三項修飾（תיקוני דיקנא），與十三項憐憫屬性相對應。

וכהנא רבא המקור הוא מו"ס [מוחא סתימאה]³⁵ הנ"ל.

大祭司長的根源是上文所說的隱藏之腦（מוחא סתימאה，Mocha Stima' ah）。

這位「大祭司長」的根源是隱藏之腦（מוחא סתימאה，Mocha Stima' ah），即上文所述的隱藏之腦。

וזהו ענין הוי' הוי' אל רחום וחנן³⁶ כו' שלהיות אל רחום וחנן כו' שהן הי"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] שראשיתם היא מבחי' אל צ"ל המשכה מבחי' הוי' הוי' ב' פיאות כו'. שהוא המקור הנמשך ממ"ס [ממוחא סתימאה] כו'.

這就是「אל (Kel)、慈悲而有恩典」等等的含義：要有「אל (Kel)、慈悲而有恩典」等等，也就是鬚鬚的十三項修飾——其起首源於「אל (Kel)」這一層面——就必須有從「הי' הי'」這一層面而來的流注；這兩個名稱對應於兩鬚的垂髮（פיאות，pe' os），等等。這就是從隱藏之腦（מוחא סתימאה）流出的根源，等等。

這就是為什麼《托拉》中「אל、慈悲而有恩典」等憐憫屬性之前，會先出現「הי' הי'」。十三項屬性以名稱「אל (Kel)」為起首；要使它們得以形成，必須先有從重複的「הי' הי'」而來的流注。這對應於兩鬚的垂髮（פיאות，pe' os），而這股流注源自隱藏之腦（מוחא סתימאה）。

17 והנה בתורה כתיב הוי' הוי' ופסיק טעמא בגוייהו.

如今，妥拉中寫道：「הוי' (Havayah)、הי'」，而誦讀音調符號將兩者隔開。

在妥拉「הי' הי'」這句中，十三項屬性開頭的兩個聖名之間，誦讀符號標出一個停頓（פסיק，pesik）。

ובנביאים כתיב כי אתה נרי³⁷ הוי' והוי' יגיה חשכי.³⁸ הוי' והוי' בתוס' [בתוספת] וי"ו המחבר ואינו פסיק כו'.

先知書中也寫道：「因為你是我的燈，הי，而 הי 照亮我的黑暗」：「הי 與 הי」，其中加上了作連接用的字母 וי"ו (vav，即「和」)，兩者之間並沒有停頓，等等。

這篇 maamar 所依據的先知書經文，也兩次提到這個聖名：「因為你是我的燈，הי，而 הי 照亮我的黑暗」；但在那裡，第二個聖名以連接字母 וי"ו (vav，即「和」) 接在第一個之後，兩者之間沒有停頓。在《Likutei Torah》(לקוטי תורה)《Chukas》篇中，阿德莫爾哈扎肯 (אדמו"ר הזקן，Alter Rebbe) 引述《Idra》(אידרא) 的規則：當 הי 在同一節經文中出現兩次時，第一個屬於小面相 (情感屬性) (ז"א / זעיר אנפין，Z'eir Anpin)，第二個屬於古老者 (עתיק，Atik)；並且他回指此處的經文。

הענין הוא כי הנה כתיב חנון ורחום³⁹ ה'. וכתוב הי' רחום וחנון.⁴⁰ שיש ב' הויות א' בז"א להיות עולמות הברואים כו'. והא' בא"א להיות חנון ורחום.

解釋如下：經文寫道：「有恩寵而慈悲」，又寫道：「הי，慈悲而有恩寵。」這是因為有兩個[層次的] הי：一個在小面相 (情感屬性) (ז"א / זעיר אנפין，Z'eir Anpin) 中，使受造世界得以存在，等等；另一個在長面相 (אריך אנפין，Arich Anpin) 中，使「有恩寵而慈悲」得以顯現。

為了解釋其中的差別，本文引用兩節經文；它們以相反的次序排列相同的詞語：「有恩寵而慈悲」以及「הי，慈悲而有恩寵」。這兩者反映出 הי 的兩個層次：一個在小面相中，是受造世界由此形成的根源；另一個在長面相中，是恩寵與慈悲本身的根源。

18 והנה הי' רחום וחנון⁴¹ הוא בא"א המשכת הוי' דא"א ב' פאות כו'. להמשיך י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] בז"א

如今，「הי (Havayah) 有憐憫且施恩」是在長面相 (אריך אנפין，Arich Anpin) 之中：長面相的 הי，從兩處鬚角 (פאות，pe' os) 等處流注而下，以便將十三項鬚鬚修飾 (תיקוני דיקנא，tikkunei dikna) 引入小面相 (情感屬性) (ז"א / זעיר אנפין，Z'eir Anpin)；

「有憐憫且施恩」，以 הי 居首，描述的是長面相：其 הי 在兩處鬚角流注而下，從而將十三種屬性引入小面相。

אבל חנון ורחום⁴² הי' היינו המשכת חנון ורחום י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] בז"א להיות הז"א בשם הוי' כו'.

但「施恩且憐憫者乃 הי」，意指將「施恩、憐憫」這十三項鬚鬚修飾 (תיקוני דיקנא) 引入小面相，使小面相處於 הי 之中，等等。

「施恩且憐憫者乃 הי」，以 הי 居末，描述的是結果：施恩、憐憫的十三種屬性被引入小面相，使小面相本身得以承載 הי。

19 וזהו כי אתה נרי⁴³ ה' היינו הוי' דז"א שהוא בבחי' השתלשלו [השתלשלות] מי"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] והוא נגד דורות הראשונים שהיתה נשמתם בעצם במעלה עליונה.

這就是「因為你是我的燈，הוי' (Havayah)」的意思：也就是小面相（情感屬性）（זעיר אנפין / ז"א，Z'eir Anpin）的 ה'，它是從鬚鬚的十三項修整形態（תיקונים，tikkunim）而來，處於世界層層下延的鏈條（השתלשלות，hishtalshelus）之中。這與早期世代相應，他們的靈魂本質上處於崇高的層次。

這段經文的前半句「因為你是我的燈，ה'」，指的是小面相（זעיר אנפין / ז"א）的 ה'；它從鬚鬚的十三項修整形態逐步承受光。這與早期世代相應；他們的靈魂本身就處於崇高的層次。

משא"כ והוי' יגיה חשכי⁴⁴ חשכי עקבות משיחא⁴⁵ נמשך משם הוי' דא"א שלא כדרך ההשתלשלות וצ"ל וי"ו החבור להמשיך ממקום עליון כזה.

但「而將照亮我的黑暗」則不同：「我的黑暗」是指[משיח (Moshiach) 腳步所指的時期]；其光是從長面相（אריך אנפין，Arich Anpin）的 ה'引下來，並非循著世界層層下延的鏈條；而且必須有連接用的字母 וי"ו (vav)，才能從如此崇高之處引下光。

「而將照亮我的黑暗」指的是 Moshiach 來臨前的黑暗，也就是「Moshiach 的腳步」時期。這光來自長面相的 ה'，不循通常的下延鏈條；因此，需要連接字母 וי"ו，才能從如此高超之處引下光。

第 6 節 · 20-22

慈善施與、油與兩種光

20 והיינו ע"י צדקה וכמאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] אין ישראל נגאלין אלא בצדקה⁴⁶.

這是藉著慈善施予（צדקה，tzedakah）而成就的，正如我們的賢哲（願他們的記憶蒙福）所說：「以色列唯有藉著慈善施予才能得救贖。」

長面相（אריך אנפין，Arich Anpin）的光，是藉著慈善施予（צדקה）而引下的；正如賢哲所教導的，唯有藉著慈善施予才能帶來救贖。

כי על צדקה נאמר זורע צדקות⁴⁷ שהיא בבחי' זריעה כמו הגרעין הנזרע בארץ שמצמיח הרבה מחמת כח הצומח אשר בארץ שהיא בעולם ויש בו בחי' א"ס להצמיח עד אין קץ⁴⁸.

關於慈善施予，經上說：「祂播撒慈善義舉（צדקות，tzedakos）。」因為慈善施予的方式如同播種，就像種子播在土地裡，因土地中有生長之力，便能長出許多；這生長之力隱而不顯，其中具有無限者（אין סוף，Ein Sof）的一個層面（בהינה，bechinah），能使[事物]生長而無窮無盡。

晨間在示瑪（שמע，Shema）之前誦唸的祝福文〈創造光明〉（יוצר אור，Yotzer Or），稱 ה'為「播撒慈善義舉者」，因為慈善施予的作用如同播種。種子播在土地裡，所長出的遠多於種子本身，因為土地蘊藏著隱而不顯的生長之力；在某種意義上，這力量是無限的，能不斷生發，沒有盡頭。《Iggeres HaKodesh》20，正如 Kehot 的註釋所引，解釋這力量來自照耀在行動界（עשיה，Asiyah）最底層的無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）。

כך הצדקה היא בבחי' זריעה שיש בה בחי' כח א"ס בהעלם שהוא מבחי' א"א סתימא דכל סתימין.⁴⁹

同樣，慈善施予的方式如同播種，其中含有無限者之力的一個隱而不顯的層面；這力量源自 א"א 這一層次，即「一切隱藏中最隱藏者」。

慈善施予同樣蘊含著隱而不顯的無限者之力。這力量源自 א"א，祂被稱為「一切隱藏中最隱藏者」。

21 ועי"ז מתרבה גלוי אור א"ס עצמו שהי' [שהיה] בהעלם במ"ס [במוחא סתימאה] קודם שירד לימשך ביי"ג ת"ד

[תיקוני דיקנא] וזה הי' [היה] ג"כ בחנוכה שטמאו כל השמנים למטה

藉此，無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）本身的顯露得以增盛；在它下降並被引入鬚鬚的十三項修飾（תיקוני דיקנא，tikkunei dikna）之前，它原是隱藏在隱藏之腦（מוחא סתימאה，Mocha Stima' ah）之中。這也發生在光明節（חנוכה，Chanukah）：他們玷污了下界所有的油，

透過慈善施予（צדקה，tzedakah），無限之光本身的顯露得以增盛：這光在下降並進入鬚鬚的十三項修飾之前，原是隱藏在 מוחא סתימאה 之中。חנוכה 也呈現了同樣的模式，因為下界所有的油都曾被玷污。

ולא היה אפשר להמשיך כ"א ע"י הפך של שמן שבחותמו של כה"ג [כהן גדול]⁵⁰ כהנא רבא הנ"ל.

而唯有藉著那瓶帶有大祭司印記的油，才能將之引下；這位「偉大祭司」就是上文所說的那一位。

這道光只能藉著那瓶封有大祭司印記的油引下；這位「偉大祭司」的根源，如上文所說，乃是 מוחא סתימאה。

וענין השמן הוא ההעלם שהרי השמן נבלע בפתילה. ומשם מאיר ביתר שאת כאשר השמן נמשך אחר הפתילה.

油的意涵在於隱藏，因為油會被燈芯吸收；油隨著燈芯被引動時，便由此發出更為強烈的光。

油代表隱藏：它滲入燈芯而不為人所見。然而，正是從這隱藏之處，它使火焰照得更加明亮，因為油沿著燈芯被引上來。

22 והנה ע"י בחי' השמן והפתילה נעשה ב' גווני אור⁵¹ נהורא תכלא ע"י הפתילה שהוא רק שיהא האור

נאחז אבל אינו מאיר כ"כ [כל כך] אלא ע"י השמן שהוא המאיר אור צח ובהיר.⁵² נהורא חיורא

如今，藉著油與燈芯這一層面，形成兩種色澤的光：藍色之光（נהורא תכלא，nehora techela），是由燈芯而來；燈芯只是使火光得以附著，卻不甚明亮。相反地，[它發光]是藉著油；油所發出的，是純淨而明亮的光：白色之光（נהורא חיורא，nehora chivra）。

燈焰呈現兩種顏色。由燈芯所產生的藍色之光，只使火焰得以附著，所發之光微弱；相反地，產生純淨明亮之光、也就是白色之光的，是油。在《Likkutei Torah》（לקוטי תורה）〈Shelach〉中，阿德莫爾哈扎肯（ר' אדמו"ר）回引了這段話，並說明其原因：油是較高層次的智慧（חכמה，Chochmah），也就是妥拉；藍色之光則來自燈芯被燃燒。

דהיינו שיהא בגלוי לנוכח כאילו רואה ולא בדמיונות במחשבה לבדה שנק' העלם ולא גלוי כדמותנו⁵³ כו'.

也就是說，要使之顯明於眼前，彷彿親眼看見，而不是僅在思想中作想像（דמיונות，dimyonos）；後者稱為隱蔽，而非顯明：「照著我們的形像」（כדמותנו，kidmuseinu），等等。

白色之光象徵公開、直接的顯明，彷彿當面看見 ה'，而非僅在思想中想像；本文稱後者為隱蔽。「照著我們的形像」（kidmuseinu）出自關於人被造的經文，與 dimyonos（「想像」）有共同的字根 דִּמְיָה。

第 7 節 · 123-24

兩種愛，夾在兩種敬畏之間

23 וענין ב' נהורין נהורא תכלא ונהורא חיורא הן ב"פ [ב' פעמים] רחימו שבאמצע ב"פ [ב' פעמים] דחילו כי יו"ד דחילו וה"א רחימו והי"ו רחימו והה' דחילו.

而兩道光——藍光與白光——正是兩次[「愛」（רחימו，rechimu）的提及]，位於兩次[「敬畏」（דחילו，dechilu）的提及]之間：因為，代表敬畏的是字母 יו"ד (yud)，代表愛的是字母 ה"א (hei)，代表愛的是字母 וי"ו (vav)，而末一個 ה"א 代表敬畏。

兩道光對應於 הוי (Havayah) 四個字母中的愛與敬畏：yud 是敬畏，第一個 hei 是愛，vav 是愛，末一個 hei 是敬畏。因此，兩種愛居於中間，由兩種敬畏在兩側圍住。

והענין כי יש יראה עילאה בחכמה בחי' בטול ממש. משא"כ יראה תתאה בחי' פחד במלכות שלא למרוד במלך זעות מחיל כסא.

解釋如下：智慧（חכמה，Chochmah）中有高層的敬畏，這是實際的自我消融（ביטול，bittul）這一層面。低層的敬畏則不同；它是王權（מלכות，Malchus）中的恐懼這一層面：不敢悖逆君王，因畏懼王座而戰慄。

高層的敬畏在智慧中，乃是在 ה' 面前完全處於自我消融的狀態。低層的敬畏則是王權中的恐懼：臣民害怕悖逆君王，如同因畏懼王座而戰慄。

24 וכולם משמיעים ביראה ופחד כו'. והיא פחד מבחי' חיצונית. אבל יראה עלאה היא בחי' בטול ממש מאחר שאין עוד מלבדו.⁵⁴

「眾者都以敬畏與懼怕發聲宣告」，等等。這是外在層面（חיצוניות，chitzoniyyus）的懼怕。但較高層次的敬畏，乃是真正的自我消融（ביטול，bittul），因為「除祂以外，別無他物」。

寶座前的眾者「都以敬畏與懼怕發聲宣告」：這是較低、外在的懼怕。較高層次的敬畏，則是完全的自我消融，因為「除祂以外，別無他物」。

והוא ענין תפלת י"ח כריעות והשתחוואות המשכת הבטול. ושני פעמים רחימו היינו ה' עלאה בינה

היא אהבה בתענוגים⁵⁵

這就是十八祝禱（תפלת י"ח，Shemoneh Esreh）祈禱中鞠躬與俯伏的意義：將自我消融引下來。「愛」的兩次[提及]分別是：較高的 ה (hei)，即理解（בינה，Binah），也就是「喜悅中的愛」，

十八祝禱祈禱中的鞠躬與俯伏，將這種自我消融引入人的內心。兩種愛之中，較高的那一種屬於第一個 ה (hei)，即理解，稱為「喜悅中的愛」；這句話出自《雅歌》。

והיא אהבה הבאה מלמעלה ורחימו בוי"ו הוא ז"א⁵⁶ אהבה שע"י ההתבוננות נפש המשכלת ממטה

למעלה וזהו ואהבת⁵⁷ ב"פ [ב' פעמים] אור⁵⁸ כו' וד"ל [ודי למבין]:

這是由上而來的愛；而 ו (vav) 中的「愛」，是小面相（情感屬性）（ז"א / זעיר אנפין，Z'eir Anpin），是藉著理智靈魂的省察、由下而上[而來]的愛。這就是為什麼「V' ahavta」（「而你要愛」）的數值等於光（אור，or）的兩倍，等等。明者自可領會。

這較高的愛由上而來；較低的愛則在 ו (vav) 中，屬於小面相，是由心智的省察而生，並由下而上升。「V' ahavta」（「而你要愛」）的數值是四百一十四，等於光（אור，or）的兩倍；光的數值是二百零七。兩種愛就是兩道光。

在事奉中的實踐

省思一切顯露的 ה-光相較於 ה-自身只是一線微光，應使內心、甚至動物性靈魂，都發出呼喊並向上提升。然而，這股向上的奔騰必須回返，並藉著妥拉與實體的 מצוות 引下至生命之中；尤其要藉著 צדקה，因為它承載著隱藏的無限力量。十八祝福禱文（שמונה עשרה，Shemoneh Esreh）中的俯伏，會引下較高層敬畏（יראה，yirah ila' ah）的自我消融（ביטול，bittul）。

討論問題

1. 為何降伏動物性靈魂反而能使它提升至如此高處，既然它的根源在混沌——那個器皿破碎的世界？
2. 燈芯為火焰帶來什麼，油又帶來什麼？它們如何對應奔騰與回返？
3. 妥拉尚未頒布時，亞伯拉罕怎能遵行經匣與割禮？妥拉在西奈山頒布時又有什麼改變？
4. 為何最黑暗的時期——彌賽亞來臨前的足音——會從比崇高的早期世代更高的根源引下光？
5. 慈善施與在哪方面如同播種在土地中的種子？

註記

第 1 段

- 1 ביאור על פסוק**
- 註中說，關於這節經文的詳細解釋 (biur) 見該處，據推測是米特勒雷貝 (אדמו"ר האמצעי) 所作。
- KEHOT 註記
- בתקס"ח כרך ב ע' תרנ, נמצא ביאור ארוך וכנראה הוא לכ"ק אדה"א.

- 2 כי אתה נרי**
- 在大衛 (דוד) 於 ה' 從一切仇敵和掃羅 (שאול) 手中拯救他那日所唱的歌中，他說：「因為你是我的燈，ה'；ה' 照亮我的黑暗。」整篇論述 (מאמר, maamar) 都在解釋這節經文以及其中兩次提及的 הוי' (Havayah)。(背景：Steinsaltz Tanakh)

שמואל ב כ"ב:כ"ט II Samuel 22:29

כִּי־אֶתָּה נִרִי ה' וְה' יִגִּיהָ קִשְׁכִּי:

For Thou art my lamp, O L-RD; And the L-RD doth lighten my darkness.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

- 3 בארוממך**
- 大衛的讚美詩以「我的 ה'、君王啊，我要尊崇你，並永遠稱頌你的名」開篇，顯然是詩篇作者在頌揚 ה'。前一篇 מאמר (《Torah Ohr》, תורה אור) <Miketz>, <因為你是我的燈> 將這種以君王稱呼 ה' 的方式作兩種理解：一是將祂的尊高引降下來，二是將王權 (מלכות, Malchus) 提升上去。(背景：Steinsaltz Tanakh)

תהילים קמ"ה:א Psalms 145:1

תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרֹמְמָךְ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ וְאֶבְרָכָה שְׁמֶךָ לְעֹלָם וָעֶד:

[A Psalm of] praise; of David. I will extol Thee, my G-d, O King; And I will bless Thy name for ever and ever.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

- 4 הא' מלמעלמ"ט**
- 策馬赫·策德克 (הצמח צדק) 有關贖罪日的講論，引用此處作為第一種解釋的平行例子：上方的崇高被引降至下方。
- KEHOT 註記
- ראה אה"ת דרושים ליוה"כ ע' א'תקפ"ט.

- 5 שו"ה הרוממות — שהוא לבדו יחיד ומיוחד**
- Tanya 說明ה קב"ה (Kudsha Brich Hu, 意為「聖者，願祂受頌讚」) 的合一；祂被稱為「單一而獨特」，並且正如世界尚未被創造之前一樣，唯獨祂存在。諸世界不會使祂的合一性有所改變。這正是本文「唯有祂是單一而獨特的」之意。

תניא, חלק ראשון; ליקוטי 3-20:2 Tanya, Likkutei Amarim כ"ב-ג' / אמרים

ולבאר היטב ענין זה, צריך להזכיר תחלה בקצרה ענין ומהות אחדותו של הקדוש-ברוך-הוא, שנקרא "יחיד ומיוחד", ויכל מאמינים שהוא לבדו הוא, כמו שהיה קודם שנוברא העולם ממש, וכמו שאומרים: "אתה הוא עד שלא נברא העולם, אתה הוא משנוברא כו", פירוש — "הוא" ממש בלי שום שינוי, כדכתיב: "אני ה' לא שניתי". כי, עולם

הנה וכן כל העולמות העליונים — אינם פועלים שום שינוי באחדותו ותפודו בהכרח מאין לנש. שקמו שהיה ...

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

וכ"ה גם לקמן נה, ב. וראה תניא פ"כ (כו, א). אגה"ק סי' כ (קל, ב) הלשון "יחיד ומיוחד".

第 2 段

- 6 ובכהאריז"ל כי**
- 該處以《Etz Chaim》為出處引用這項教導；註釋指出，此處是 Sha' ar 1, Anaf 2。
- KEHOT 註記
- בתקס"ח ע' תרנ כ' בשם הע"ח, והוא שער א' ענף ב'. וראה בלקו"ת הוספות לויקרא בארוכה.

- 7 צמצום ומקום חלל**
- 阿里扎爾 (אריז"ל) 描述無限之光 (Or Ein Sof, אור אין סוף) 充滿一切存在，直到祂意欲創造時，便收縮，為諸世界留下空出的空間；本文引用此說，以表明諸世界不可能由無限者 (אין סוף, Ein Sof) 本身而來。

עץ חיים א' ג' ד' 4-3 Sefer Etz Chaim 1:3

... על הכלים מבחוץ וגם הם מבחי' רוח והכל הוא בדרך יושר עשוי כמראה אדם הנ"ל ועד"ז בכל העולמות הנמצלים והנבראים והיצורים והנעשים אשר נתקנו תוך המקום החלל והאוויר הפנוי כנ"ל כי במקום הזה נתהוו כל העולמות כולם אין דבר חוצה לו ואור א"ס מקיף וסובב עליהם ומאיר לכל העולמות אשר בתוך המקום הזה מכל צדדיהם בהשוואה א'. מלבד מה שמאיר בהם עיקר הארה האמיתית גדולה וממשית דרך קו המתפשט ממנו ונמשך בתוך כל העולמות האלו כנ"ל וכל עולם ועולם מהם וכל פרט ופרט שבכל עולם ועולם יש בו ב' ...

Sefer Etz Chaim (Public Domain)

- 8 שרגליה יורדות**
- Proverbs 告誡人要提防陌生女子，她的「腳步下至死亡」；卡巴拉學者將這些話應用於王權 (מלכות, Malchus)，其最低層面延伸至下界。(背景：Steinsaltz Tanakh)

משלי ה':ה Proverbs 5:5

רגְלֶיהָ יֵרְדוּת מֵוֹת שְׂאוֹל צַעְדֶּיהָ יִתְמָכוּ:

Her feet go down to death; Her steps take hold on the nether-world;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 4 段

- 9 וב' בחי' אלו הן שבת וחנוכה . . ומקור זה נמשך בתורה שלפנינו בגשמיות**
- 柴瑪赫·策德克對 Zohar 的註解，涵蓋本段全文；內容從 Her feet 所代表的上升和下降，直到被引入物質受拉中的源頭 (第15段)。

KEHOT 註記

ראה בביאורי הזהר לכ"ק אדמו"ר הצמח צדק לזהר אמור לדף ק ע"ב ע' תל.

מצמיח חציר לבהמה

詩篇作者讚美 ה'：祂藉著雨水使青草生長，供牲畜食用，也使植物生長，供人勞作；在此，成為動物一部分的青草是精煉的範例：較低者被較高者吸收。（背景：Steinsaltz Tanakh）

תהילים ק"ד:י"ד Psalms 104:14

מִצְמִיחַ חֲצִיר לְבִהמָה וְעֵשֶׂב לְעֶבֶדָה הָאֵדָם לְהוֹצִיא לָחֶם מִן־הָאָרֶץ:

Who causeth the grass to spring up for the cattle, And herb for the service of man; To bring forth bread out of the earth,
Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

אלף טורין

ה'說祂不需要祭獻，因為森林中的一切野獸都屬於祂，千山上的牲畜（בהמות， behemos，也都屬於祂；文中的亞蘭語「千座山」呼應了這一說法。（背景：Steinsaltz Tanakh）

תהילים נ"י:י"ו Psalms 50:10

כִּי־לִי כָל־חַיַּת־הַיַּעַר בְּהֵמַת בְּהֵרֵי־אֶלֶף:

For every beast of the forest is Mine, and the cattle upon a thousand hills.
Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 6 段

חמרא וריחנא פקחין

拉瓦（רבא）說，酒與香氣使他變得聰明；本文將此視為一個徵象，表明根源於原初混沌界（תוהו， Tohu，的物質之物，能為心智增添光明。

יומא ע"י ב:ז:7 Yoma 76b

רב פהנא רמי: קתיב "תירש", וקרינו "תירוש". זכה — נעשה ראש, לא זכה — נעשה רש. (ותיינו דרבא דרבא) רמי, קתיב: "ישמח", וקרינו ישמח. זכה — משמחו, לא זכה — משממו. ותיינו דאמר רבא: חמרא וריחני — פקחין.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)
KEHOT 註記

יומא ע"י, ב.

לא אכילנא בישר דתורא

一位賢者解釋先前的一句話，說他沒有吃牛肉，所以頭腦不清晰；本文引用此事，以表明這類食物源自崇高的根源。

בבא קמא ע"ב א:א' ד'4-1 Bava Kamma 72a

דלא אכילי בשרא דתורא. ואלא מאי שנא ומאי שנא סיפא? אמר לקה: רישא קרינא בקה "וטבחו" פולו באיסורא, סיפא לא קרינא בקה "וטבחו" פולו באיסורא. השוחט ונמצאת טריפה וכי. אמר לקה רב חביבי מחוזנא דרב אשי: שמע מינה, אינה לשחיטה אלא לבסוף.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)
KEHOT 註記

ב"ק עב, א.

שהם משרש עליון

該處指出，甚至牛肉和物質的酒也會增添心智之光，因為它們的根源在先於秩序修復界的混沌界；該段接著作了詳盡闡

述。

KEHOT 註記

בתקס"ח ח"ב ע' תרנב "הרי נתוסף גם אור השכל מבשר השור והיין גשמיית לפי ששרשם בבחי' התוהו הקדם לתיקון "ע"ש בארוכה.

פני ארי'

以西結描述戰車的四個活物（חיות， Chayos，每個活物都有人的臉，右邊是獅子，左邊是牛，還有鷹；本文將獅子、牛與鷹視為野獸、家畜與飛鳥的生命來源。（背景：Steinsaltz Tanakh）

יחזקאל א':י"ז Ezekiel 1:10

וְדָמוֹת פְּנֵיהֶם פָּנֵי אָדָם וּפָנֵי אַרְיֵה וּפָנֵי בְּהֵמָה וּפָנֵי שׂוֹר מִהִשְׁמָאוֹל לְאַרְבַּעַתָּם וּפָנֵי־נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּם:

As for the likeness of their faces, they had the face of a man; and they four had the face of a lion on the right side; and they four had the face of an ox on the left side; they four had also the face of an eagle.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 7 段

בלע בן בעור

在以東（אֶדוֹם）諸王中，在以色列（יִשְׂרָאֵל）尚未有王統治以前，最先作王的是比拉（בֶּלַע），比珥（בְּעוֹר）之子；他的城是丁哈巴（דִּנְהָבָה）。顯然，經文只提到了他的城。本文與卡巴拉學家一樣，將丁哈巴解讀為「施行判決」：דִּין הַבָּה（din havah，「施行判決」）。（背景資料：Steinsaltz《Tanakh》）

בראשית ל"ו:32 Genesis 36:32

וַיִּמְלֹךְ בְּאֶדוֹם בֶּלַע בֶּן־בְּעוֹר וְשֵׁם עִירוֹ דִּנְהָבָה:

And Bela the son of Beor reigned in Edom; and the name of his city was Dinhabah.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)
KEHOT 註記

בראשית לו, לב.

בלע בן בעור

在《Sha' ar Derushei Nekudos》中，阿里扎（האריו"ל）解釋，以東諸王代表破碎的混沌（תוהו， Tohu）之屬性：比拉（בֶּלַע）是認知（דעת， Daas），約巴（יובב）是慈愛（חסד， Chesed）。Kehot（קה"ת）的註釋引用本章論及「施行判決、完整的判決」（דִּין הַבָּה， din havah）之處。

עץ חיים ח':ד'4 Sefer Etz Chaim 8:4

... ז' כי הנ"ה נחשבים כ"א חצי הגוף ובין שניהם הם אחד לבד ודע כי כל אלו הם ענין המלכים הנזכר בפרשת וישלח ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום וזה פרטן בלע בן בעור זה דעת וכבר הודעתך כי בלעם הוא בלע כשארז"ל והוא בסוד דעת דקליפה אשר ע"כ היה שקול באומות העולם כמשה בישראל לפי שמשה בחי' דעת עליון דאבא שבז"א והנה זהו הענין ויודע דעת עליון הנאמר בבלעם שיצא מהסיגי דעת זה כמבואר אצלינו ב"א באריכות. יובב הוא חסד וזהו בן זרח לשון זריחה כי הוא בחינת חסד ...

Sefer Etz Chaim (Public Domain)

18

דין הבה דין גמור

那裡解釋，這是因為它是「強而有力的審判，其形態是光勢壓倒一切」。

KEHOT 註記

ראה ע"ה שער דרושי נקודות פ"ד. בתקס"ח ע' תרנב "והוא להיותו בחי' דין חזק ותקיף בבחי' תגבורת האור".

第 8 段

19

וכן יובב

比拉 (בלע) 死後，來自以東另一座城波斯拉 (בצרה) 的謝拉 (זרח) 之子約巴 (יובב) 接續他作王；經文將他視為混沌界 (תהו, Tohu) 中的慈愛 (חסד, Chesed) 屬性。(背景：《Steinsaltz Tanakh》)

בראשית ל"ו:33

KEHOT 註記

בראשית לו, לג. בתקס"ח שם "וכן בהיפוך יובב מבצרה שהוא בבחי' החסד גם הוא בבחי' החזק והתוקף שלא יסבול היפוכו עדיין כלל ועד"ו כל הז' מלכים דתהו".

20

וכן יובב חסד

阿里扎爾 (הארז"ל) 寫道，約巴就是慈愛，並且「謝拉之子」意指發光，因為慈愛被稱為光；經文藉此指出，在 תהו 中，連慈愛也具有絕對性。

Sefer Etz Chaim 8:4

... ע"כ היה שקול באומות העולם כמשה בירשאל לפי שמשה בחי' דעת עליון דאבא שבז"א והנה זהו הענין ויודע דעת עליון הנאמר בבלעם שיצא מהסיגי דעת זה כמבואר אצלינו במ"א באריכות. יובב הוא חסד וזהו בן זרח לשון זריחה כי הוא בחינת חסד הנקרא אור כנודע. חשם הוא גבורה כי הוא סוד ה"ג ואותיות חשם הוא חמש וס"ת חשם מאריך התמני מ"יץ ור"ת חמה והם סוד הפסוק כי מיץ חלב יוצא חמה כי חמה וחמאה הם אותיות שוין והם בחי' הגבורות שהם דם ונהפכים בבטן המלאה לחלב ומן אותו המיץ ...

Sefer Etz Chaim (Public Domain)

第 9 段

21

צעק לבם

哀悼耶路撒冷被毀時，詩人說：「他們的心向 ה' 呼喊」；此處的「他們的心」指城中居民的心，而本文將「他們的心」解讀為動物性靈魂 (נפש הבהמית, nefesh habehamis)，並將這呼喊視為它強烈的上升。(背景：Steinsaltz Tanakh)

Lamentations 2:18

צעק לבם אל-אדני חומת בת-ציון הורדי כנחל דמעה יומם ולילה אל-תתני פוגת לך אל-תדם בת-עינך:

Their heart cried unto the L-rd: 'O wall of the daughter of Zion, Let tears run down like a river Day and night; Give thyself no respite; Let not the apple of thine eye cease.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 11 段

22

רצוא

在以西結的異象中，活物 (חיות, Chayos) 如火焰的閃光般「奔跑而返回」；文中稱心向上的渴慕為奔馳 (רצוא, ratzo)，意即「奔跑」，並將它與燈芯聯繫起來。(背景：Steinsaltz Tanakh)

Ezekiel 1:14

והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק:

And the living creatures ran and returned as the appearance of a flash of lightning.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

23

אם רץ לבך שוב לאחד

KEHOT 對這些文字所列的出處指引 (註記見下方)。

KEHOT 註記

ת"ז בהקדמה ז, א.

24

אם רץ לבך שוב לאחד

《Tikkunei Zohar》(תיקוני זוהר) 教導，若你的心奔馳，就必須返回；文中將這個返回視為由上而下的流注，也就是光明節 (חנוכה, Chanukah) 的油。

Tikkunei Zohar 7a:3

תנינא (יחזקאל א כו), ועל דמות הקסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה דא איהו נוד הא ואו הא כליל תשע נקודין, ועשרא שכינתא כלילא מכלהו, וכלא א, דלית אדם בלא א', וכלא איהו עמודא דאמצעינתא, איהו יהו"ה דכליל א, ואיהו שמא מפרש דכליל א לאחזא דאם רץ לבך שוב לאחור.

Tikkunei Zohar - Vocalized (Public Domain)

第 12 段

25

קיים אע"ה את התורה עד שלא ניתנה

註釋指出，亞伯拉罕在 頒賜之前遵守 這主題，在該處有詳盡的說明。

KEHOT 註記

משנה סוף קידושין. בארוכה בתקס"ח ע' תרנד.

26

קיים אע"ה את התורה עד שלא ניתנה

《Mishnah》(משנה) 說，我們的先祖亞伯拉罕 (אברהם) 在 妥拉頒賜之前，已遵守了整部妥拉；本文解釋說，他所遵守的是創造界 (בריאה, Beriah) 的妥拉，當時它尚未披覆於這個物質世界之中。

Mishnah Kiddushin 4:14

... וכן הוא אומר באברהם אבינו עליו השלום, (בראשית כד) ואברהם זקן, וה' ברך את אברהם בכל. מצינו שעשה אברהם אבינו את כל התורה קלה עד שלא נתנה, שנאמר, (שם כו) עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרי מצותי חקותי ותורתי:

Rabbi Judah said: an unmarried man must not tend cattle, nor may two unmarried men sleep together under the same cover. But the sages permit it. One whose business is with women must not be alone with women. And one should not teach his son a woman's trade. Rabbi Meir says: one should always teach his son a clean and easy profession, and pray to

And the L-RD passed by before him, and proclaimed: "The L-RD, the L-RD, G-d, merciful and gracious, long-suffering, and abundant in goodness and truth;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 17 段

37 כי אתה נרי הוי' והוי' יגיה חשכי

大衛獲救後的感恩之歌：「因你是我的燈，**הי**；而**הי**照亮我的黑暗」；此處第二個**הוי** (Havayah) 以字母 **ו** (vav) 連接第一個聖名。(背景：Steinsaltz Tanakh)

II Samuel 22:29 ט"כ ב כ"ב שמואל ב

כִּי־אֶתָּה נִירִי ה' וְה' יִגִּיעַ חֹשֶׁךְ:

For Thou art my lamp, O L-RD; And the L-RD doth lighten my darkness.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

38 ופסיק טעמא בגווייהו . . הוי' והוי' יגיה חשכי

Chukas 57c-d 以 Idra (Zohar 3:138b) 開篇解釋「這是妥拉的法則」：凡是在同一節經文中兩次出現 **הי**，第一個屬於小面相，第二個屬於古老者。該處回指本篇 maamar，並指出此處兩個聖名緊接在一起，而那裡所論的經文中，它們只是在同一節經文中出現。

KEHOT 註記

בלקו"ת חקת נז, ג מציין שכאן שני השמות הם סמוכים זה לזה ממש, ובלקו"ת שם אף שאינן סמוכים רק שהם בפסוק אחד.

39 חנוך ורחום הי'

大衛的讚美詩中：「有恩典、有憐憫的是**הי**；祂不輕易發怒，且大有慈愛」；此處恩典與憐憫先於聖名。(背景：Steinsaltz Tanakh)

Psalms 145:8 ח'ח' תהילים קמ"ה

חֲנוּךְ וְרַחוּם ה' אֶרֶךְ אֲפִים וְגָדִל־חֶסֶד:

The L-RD is gracious, and full of compassion; Slow to anger, and of great mercy.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

40 הי' אל רחום וחנוך

在十三項屬性中，「**אל**，**הי**，**הי** (Kel，強有力者)，憐憫而有恩典」，聖名列於前；經文引述為「**הי**，憐憫而有恩典」。(背景：Steinsaltz Tanakh)

Exodus 34:6 ו"ו' שמות ל"ד

וַיַּעֲבֹר ה' עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְאֱמֶת:

And the L-RD passed by before him, and proclaimed: "The L-RD, the L-RD, G-d, merciful and gracious, long-suffering, and abundant in goodness and truth;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

שמות לד, ו. ראה לקו"ת ואתחנן ג, א. סה"מ תרל"ד ע' צד.

第 18 段

41 ה' רחום וחנוך

「對摩西 (משה) 的宣告：「**הי**，**הי**，強有力者 (Kel，**אל**)，有憐憫且施恩」：由於 (הי) 居首，本文將其解作長面相 (אריך אנפין，Arich Anpin) 的 **הי**。(背景：Steinsaltz Tanakh)

Exodus 34:6 ו"ו' שמות ל"ד

וַיַּעֲבֹר ה' עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְאֱמֶת:

And the L-RD passed by before him, and proclaimed: "The L-RD, the L-RD, G-d, merciful and gracious, long-suffering, and abundant in goodness and truth;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

42 חנוך ורחום הי'

大衛 (דוד) 的讚頌：「恩慈而有憐憫的是 **הי**」：由於 **הי** 在句末，本文將其解讀為引入小面相 (情感屬性) (**ז"א / זעיר אנפין**，Z'eir Anpin) 的各項屬性，使小面相承載此名。(背景：Steinsaltz Tanakh)

Psalms 145:8 ח'ח' תהילים קמ"ה

חֲנוּךְ וְרַחוּם ה' אֶרֶךְ אֲפִים וְגָדִל־חֶסֶד:

The L-RD is gracious, and full of compassion; Slow to anger, and of great mercy.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קמה, ח. ועוד.

第 19 段

43 כי אתה נרי הי'

「因為你是我的燈，**הי**」：本文將第一個 (הי) 歸於小面相 (情感屬性) (**ז"א / זעיר אנפין**，Z'eir Anpin) 的 **הי**，而將第二個「**הי**照亮我的黑暗」歸於長面相 (**אריך אנפין**，Arich Anpin)。

II Samuel 22:29 ט"כ ב כ"ב שמואל ב

כִּי־אֶתָּה נִירִי ה' וְה' יִגִּיעַ חֹשֶׁךְ:

For Thou art my lamp, O L-RD; And the L-RD doth lighten my darkness.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

44 משה"כ והוי' יגיה חשכי . . והיינו ע"י צדקה

那篇 **מאמר** (maamar) 回指此處，說到透過 **צדקה** (tzedakah，慈善施與) 而「**הי**照亮我的黑暗」。

KEHOT 註記

בד"ה אלו דברים תרנ"א ע' קצה מציין לכאן.

45 עקבות משיחא

《Mishnah》(משנה) 描述「**משיח** (Moshiach) 的腳步聲中」這一時期的種種患難；這是救贖來臨前不久的時代；本文將這個時期認定為「我的黑暗」。

Mishnah Sotah 9:15 ט"ו'ט' משנה סוטה

... רבי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל אוֹמֵר, מִיּוֹם שֶׁחֶרֶב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שָׁרוּ חֲכִימָא לְמַהְיִי כְסָפְרִיא, וְסָפְרִיא כְתוּנָא, וְחִזְנָא כְעָמָא דְאַרְעָא, וְעָמָא דְאַרְעָא

בד"ה אלו דברים תרנ"א ע' קצה מצוין לכאן.

第 21 段

הפך של שמן שבחותמו של כה"ג

希臘人玷污那些油之後，只剩下一瓶油，藏在大祭司的印封之下；本文從中看出由隱藏的腦髓（מוחא סתימאה，Mocha Stima' ah）引出的光。

Shabbat 21b:10 ב"ה שבת כ"א

מאי חנוכה? דתנו רבנן: ב"ה בכסליו יומי דחנוכה תמנא אינון דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון. שששנכנסו ויונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל. וקשנברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בךון ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד. נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים. לשנה אחרת קבעום ונעשאוהו ימים טובים כהלל והודאה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

第 22 段

ב' גווי אור

那裡詳細討論了這兩種光色。

KEHOT 註記

בתקס"ח ע' תרנו ואילך בארובה.

ע"י השמן שהוא המאיר אור צח ובהיר

〈Sh' lach〉 45c 說明，白火象徵流溢界（Atzilus，אצילות）的自我消融（ביטול，bittul），而藍色之光象徵王權（מלכות，Malchus）；王權接納各個分離的世界。該處並回指本篇 maamar：藍色之光來自燈芯的燃燒，白色之光則來自油，因為油是較高層次的智慧（חכמה），也就是妥拉。

KEHOT 註記

ראה לקו"ת שלח מה, ג.

כדמותנו

ה'說：「我們要照著我們的形象，按著我們的樣式造人」；文本引用「按著我們的樣式」（כדמותנו，kidmuseinu），藉此對照真正的啟示與思想中的種種想像（דמיונות，dimyonos）；「想像」一詞與前者同出一個詞根。（脈絡參照：Steinsaltz Tanakh）

Genesis 1:26 בראשית א' כ"ו

ויאמר אלקים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו ויחדו בקנת הים ובעוף השמים ובעבהמה ובכלי הארץ ובכלי הרמש הרמש עליה ארץ:

And G-d said: 'Let us make man in our image, after our likeness; and let them have dominion over the fish of the sea, and over the fowl of the air, and over the cattle, and over all the earth, and over every creeping thing that creepeth upon the earth.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 24 段

אין עוד מלבדו

摩西（משה）告訴以色列人，他們曾親眼看見 ה' 所行的奇事，「為要知道，הוי'（Havayah）就是 אלקים（אלקים，Elokim；除祂以外別無所有）」；本文以此真理為根據，闡明

אזלא ודלדלה, ואין מבקש, על מי יש להשען, על אבינו שבשמים. בעקבות משיחא חצפא יסגא, ויקר נאמיר, הקסו תמו פריה ונחיו ביקר, והמלכות תהפך למינות, ואין תוכחה, בית ועד יהיה לזנות, והגליל יחרב, והגלן ישוב, ואנשי הגבול יסובבו מעיר לעיר ולא יחוננו, וחקמת סופרים ...

When Rabbi Meir died, the composers of fables ceased. When Ben Azzai died, the diligent students [of Torah] ceased. When Ben Zoma died, the expounders ceased. When Rabbi Joshua died, goodness ceased from the world. When Rabban Shimon ben Gamaliel died, locusts come and troubles multiplied. When Rabbi Elazar ben Azaryah died, the sages ceased to be wealthy. When Rabbi Akiba died, the glory of the Torah ceased. When Rabbi Hanina ben Dosa died, men of wondrous deeds ceased. When Rabbi Yose Katnuta died, the pious men (hasidim) ceased and ...

Torat Emet 357 (Public Domain) • Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

第 20 段

אין ישראל נגאלין אלא בצדקה

《塔木德》教導，耶路撒冷唯有藉著慈善施予（צדקה，tzedakah）才能得救贖；這是根據經文：「錫安必因公義得救贖，歸回她的人必因慈善施予得救贖」；本文引述為：「以色列唯有藉著慈善施予才能得救贖。」

Shabbat 139a:5-6 א'ה"ו שבת קל"ט

אמר עולא: אין ירושלים נפדית אלא בצדקה, שנאמר: "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה". אמר רב פפא: אי בטלי יהירי — בטלי אמגושי. אי בטלי דיני — בטלי גזירפטי.

Ulah said: Jerusalem will only be redeemed through righteousness, as is says "Zion shall be redeemed through justice and her penitent through righteousness." (Isaiah 1:27)

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Rabbi Mike Feuer, Jerusalem Anthology (CC-BY)

KEHOT 註記

שבת קלט, א.

זורע צדקות

KEhot 對這些文字所列的出處指引（註記見下方）。

KEHOT 註記

נוסח ברכת יוצר אור.

בחי' א"ס להצמיח עד אין קץ

這封書信的結尾解釋，土地的元素藉著生長之力，不斷生出草木，無中生有；這是因為在 אדם קדמון（Adam Kadmon，原初之人）的「足部」之下，在行動界的底層，環繞一切世界之光（סובב כל עלמין，sovev kol almin）——無限之光——正在照耀。這使「無限者的一個層面」具體落實於土地的生長之力。

KEHOT 註記

ראה אגה"ק סי' כ בסופו.

משא"כ הווי' יגיה חשכי . . והיינו ע"י צדקה

KEhot 的註記指出，The Rebbe Rashab's maamar “אלו (5651)” 對此有進一步解說。

KEHOT 註記

較高層次的敬畏與真正的自我消融（**ביטול**，bittul）。（背景：Steinsaltz Tanakh）

דברים ד'ל"ה:35 Deuteronomy 4:35

אַתָּה הָרָאָה לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְּבָדּוֹ:

Unto thee it was shown, that thou mightiest know that the L-RD, He is G-d; there is none else beside Him.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

55

אהבה בתענוגים

愛人讚美他的新娘：「你何等美麗，何等可愛；愛在喜悅之中」；本文以這個名稱稱呼較高層次、屬於理解（**בינה**，Binah）的愛。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Song of Songs 7:7 שיר השירים ז'ז:7

מִה־יָפִית וּמִה־נְעִמָּת אַהֲבָה בְּתַעֲנוּגִים:

How fair and how pleasant art thou, O love, for delights! .

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

56

ורחימו בו"ו הוא ז"א

Kehot 對這些文字所列的出處指引（註記見下方）。

KEHOT 註記

ראה לקו"ת במדבר ט, ד.

57

ואהבת

摩西吩咐以色列人：「你要愛 ה'——你的 **אלקים**」；本文指出，「你要愛」一詞（**ואהבת**，V' ahavta，414）的數值等於 **אור**（or，「光」，207）的兩倍，暗示兩種愛。（背景：Steinsaltz Tanakh）

דברים ו'ה:5 Deuteronomy 6:5

וְאַהֲבַתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-מְאֹדְךָ:

And thou shalt love the L-RD thy G-d with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy might.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

58

ואהבת ב"פ אור

註釋指出，「V' ahavta，兩倍的光」的出處見於該處。該段解釋了為什麼在 V' ahavta 之前誦念「願祂榮耀的王國之名蒙受祝福」，並說明「獨一者」（**יחיד**，yachid）高於「一」（**אחד**，echad）：ה' 自身獨一而獨自存在；而「眾世界的生命、君王」意指一切世界都從祂的王權（**מלכות**，Malchus）領受生命。

KEHOT 註記

נסמן לעיל לב, ג.

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

關於本版

This edition contains the Hebrew text、the English translation、our explanations和the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References" , including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

引述來源（經由 Sefaria）：Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); Kehot Publication Society (CC-BY-NC); Sefer Etz Chaim (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Tikkunei Zohar - Vocalized (Public Domain); Torat Emet 357 (Public Domain); Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY); Rabbi Mike Feuer, Jerusalem Anthology (CC-BY).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

英文譯文與解說：由 AI 協助（openai/gpt-6-luna-pro:batch）為 likuteitorah.com 編寫，並對照希伯來文及 Sefaria 核對；尚未經人工編輯審閱。重要內容請務必對照希伯來文查核。

雷貝曾要求，在該週內將本週帕拉夏的瑪瑪爾——「哈西迪帕拉夏」——分散於七日中學習（Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309）。為何要學習，以及雷貝的祝福：likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

免費的非商業計畫；此處沒有任何內容出售。本計畫與 Kehot、Sefaria 或 Lubavitch Library 均無關聯。© likuteitorah.com

摘自 likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/mikeitz/14/

為尊崇...而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok